

TÄNA ÕHTUL «ESTONIAS»

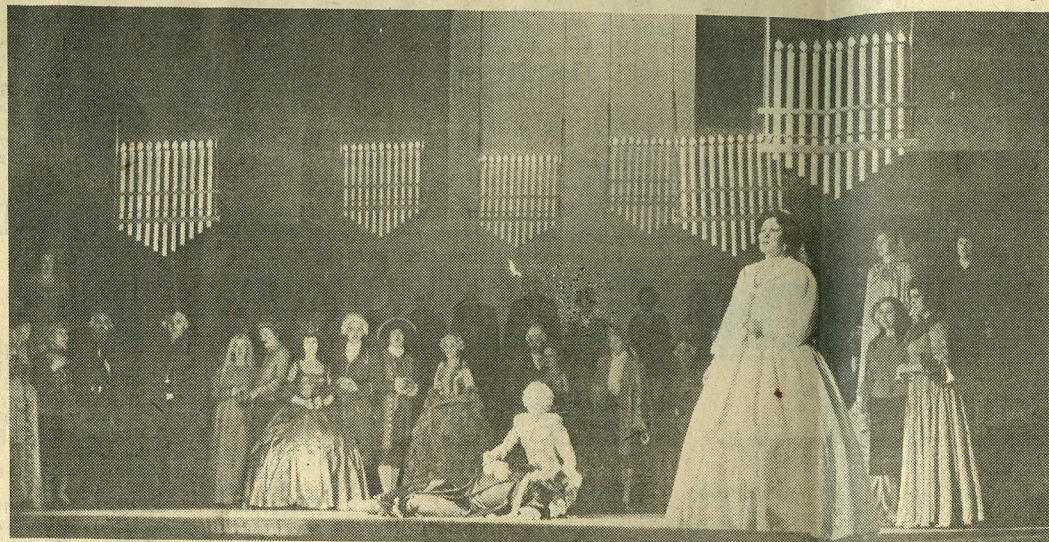
NSV Liidu rahvakunstniku, «Estonia» solisti Hendrik Krummi 50. sünnipäeva täpselt aasta tagasi kroonis valitsuse kõrge autasu, orden «Austuse märk». Täna, Hendrik Krummi sünnipäeval tähistab koduteater oma esitenori 30 loomeaastat tema enda lavastatud G. Verdi ooperi «Maskiball» esietendusega. Sel puhul meenutasime koos asjaosalisega tema lavateed.

Kuidas nägi välja loometee algus?

Pärast kooli lõpetamist tulin 1953. aastal Saaremaalt Tallinna. Mõitesin siin hakata kas kõvasti sporti tegema või astuda Kunstiinstituuti. Kooliaastail olin võimaluste kohaselt sportinud ja see huvi on säilinud seniajani. Vähemalt teatrite vahelistel spartakiaadidel olen ikka kaasa teinud. Korra tunnistati mind teatritöötajate seas koguni parimaks võrkpalluriks. Samal ajal olen ma tundnud huvi ka kunsti vastu. Sestap mõtlesingi minna Kunstiinstituuti skulptuuri õppima. Kuigi erialaeksamiiga sain sadakonna kandidaadi seas kõllalt hästi hakkama, kukkusin äbi keeleksamil ja nii jätsingi kujutava kunstiga hüvasti.

Läksin laulma Eesti Raadio segakoori. Saabuski too aasta 1955, mida võin lugeda oma loometee alguseks. Ees seisis Eesti NSV kirjanduse ja kunsti dekaad Moskvas. Et «Estonia» teatri koor kõlaks pealinna lavaval võimsamalt, täiendati teatrikoori raadio segakooriga. Nii sattusingi «Estoniasse» laulma.

Järgmisel aastal sain oma esimese teatriosa: laulsin Nathanaeli «Hoffmanni lugudes».

Veidi hiljem usaldas Priit Nigula mulle esimese suurema osa, Lõkovi «Tsaari mõrjas». Mäletan seda tunnet, millega läksin lavale Tiit Kuusiku ja teiste meistrite kõrvale: kas panen kõvasti vastu või jään alla? Praegu meie noori vaadates näed, et nad võtavad kohe tulle tiibadesse ja lendavad vajalik professionaalsel tasemel. Minugi lavastuses teevad toredasti oma osi kaks Konservatooriumi tudengit. Ilmselt aitab ansamblimäng neile tublisti kaasa.

Üldse olen nende aastatega teinud üle 30 lavaosa. Kuid kõige tähtsam pole arv, vaid hoopis see, kui kaua mingi lavastus repertuaaris püsib, kui kaua mingit osa laulda tuleb. Näiteks «Trubaduuri» etenduses olen laulnud üle 100, «Rigoletto» ja «Lucia di Lammermoori» üle 80 korra.

Üsna oluline osa teie lavategevuses on ka külalisesinemistel?

Muidugi. Külalisesinemisi tuleb mul ligi 400, neist 70 välismaal. Kodumaal olen üles astunud paljude, nii suuremate kui väiksemate teatrite lavadel. Välismaal (Belgradis, Budapestis, Helsingis, mitu korda Sofias, Varnas, Tšehhoslovakkias) vähe-

malt 10 teatri laval, viimati Stockholmis. Esimese Eesti solistina olen kolm aastat järjest (1969—1971) esinenud Soomes Savonlinna ooperifestivalil.

Külalisetendused on andnud väga palju kogemusi, sest iga kord on tulnud ju laulda eri partneritega ja eri dirigentide käe all. Meeldivaid koostaulmisi on olnud NSVL Liidu rahvakunstniku Irina Arhipova ja Jelena Obraztsovaga. Meenub Belgrad, kus «Rigoletto» esinesin koos maailma ühe parema baritoni Pietro Cappuciliga ja kus ka kohtusin Mario del Monaco. Viimasega ühes etenduses küll ei laulnud, tema tegi kaasa ühel, mina järgmisel õhtul, aga ta tuli mind kuulama. Kõige kõrval ei saa muidugi jätta märkimata suurt kasu enesetäiendamisevõimalusest La Scala laulukoolis.

Miks valisite oma esmalavastuseks «Maskiballi»?

Verdi on hästi lauldav, pealegi tean seda teost hästi. Oma kolleegide tundes leidsin, et see meile sobib. pakub paljudele loomerahuldust.

Mõte proovida lavastajakätt oli mul ammu, kuid ikka ei sobinud see teatri plaanidega kokku. Kui aga Arne Mikk ütles, et oma juubeliks tee, mis tahad,

siis haarasin mõttest kindlalt kinni.

Valisite kohe kõige raskema variandi: ise lavastate ja ka laulate kaasa. Kuidas hakkama saite?

Ma arvan, et mu skulptuuriharustatus on aidanud kujundada ruumilist tunnetust: nägin juba vaimusilmas, kuidas ooperi tegevustik peaks laval välja nägema. Misantseenide, liikumiste, tegevustiku ja kolleegide jälgimisest ei saanud lahti isegi siis, kui endal tuli lavale minna: laulsin, aga silmanurgast jälgisin teisi. Siis nad ütlesidki, et mul tuleks ka enda osale mõelda. Palju on mind aidanud minu assistent lavastamisel Tiit Tralla. Tänu temale võisin end laval täielikult osale pühendada. Häid sõnu võlgnen ka Rostislav Gurjevile, kes õppis minu partii ära. Seega võisin rahuliku südamega lavastajatoolil istuda.

Teie tulevikuplaanid?

Palju sõltub «Maskiballi» lavastusest, kuidas see välja tuleb. Muidugi annavad lõpliku hinnangu vaatajad, aga kunstinõukogu vaatas juba üle ja jäi rahule. Ausalt öeldes sain sel lavastamisperioodil aru, kui palju

mul tuleb veel õppida, kogemusi omandada. Kuigi minu puhul minidi riski peale välja, tuleks öelda. Oma igapäevast pingelist loometegevust arendav teater pole siiski koht, kus igaüht võib lasta katsetada. Kui see lavastus tunnistatakse allapoole keskmist, siis pole mul küll mingit mõtet rohkem proovida, kui aga üle keskpärase, siis võiks tulevikuski...

Teatri igapäevatöö kõrval jätkan kindlasti tegelemist kammermuusikaga. Igal aastal olen andnud vähemalt ühe, vahel ka kaks soolokontserti. Nendeks valmistumine võtab vähemalt poole ajast. Loen seda tunnustuseks, et juba 25 aastat olen igal aastal korra saanud Moskvas soolokontserdi anda. Ju need on õnnestunud, sest vastasel korral poleks mind järgmisel aastal Moskvasse kutsutud.

* * *

«Maskiballi» esietendus ja Hendrik Krummi 30 loomeaasta tähistamine algab täna õhtul kell 18.

Vahendanud
REIN VAHER